

مرکز تخصصی آموزش و درمان لقمان حکیم

آنسفالیت مغزی

انسفالیت

واحد آموزش کارکنان مرکز آموزش درمانی لقمان حکیم

-اگر بیمار هوشیاری دارد به او آموزش دهید تا ورزش کند و قدرت بدنی خود را افزایش دهد.

التهاب مغز به نوبه خود مسری نیست اما هر کدام از ویروس هایی که آنسفالیت را ایجاد کرده اند، می توانند مسری باشند. البته فقط به این دلیل که یک بچه دچار یک ویروس خاص می شود به این معنا نیست که او به آنسفالیت نیز مبتلا می شود. اما باز هم باید کودکان را از افراد مبتلا به آنسفالیت دور نگه داشت.

اگر یکی از موارد زیر را در کودکان مشاهده کردید، بلافاصله پزشک را در جریان بگذارید

- سردردهای شدید
- تشنج
- خشکی گردن
- ناتوانی در نگاه کردن به نورهای خیلی روشن

منابع: برونر و سودارت داخلی-جراحی، مغز و اعصاب ویراست ۱۴- دکتر زهرا مشتاق راهنمای آموزش مددجو برای مراقبت از خود در منزل، ۱۳۹۰، فاطمه علایی و همکاران

آموزش خود مراقبتی به بیمار

- تمرینات دامنه حرکتی - فعال یا پاسیو
- چرخاندن و وضعیت دهی به بیمار ناهشیاری برای جلوگیری بروز زخم بستر
- بررسی هر گونه تغییر رفتاری و هوشیاری
- آماده کردن محیط آرام برای کاهش محرک های غیر ضروری
- اندازه گیری مایعات مصرفی و دفعی و در صورت کاهش دفع و تورم اندام ها به پزشک اطلاع دهید
- اثر، عوارض جانبی و تداخلات داروهای مصرفی بیمار
- از تماس با هر بیماری که آنسفالیت دارد خودداری کنید.
- در صورت وجود هر گونه عفونتی در بدن به پزشک مراجعه کنید، خصوصاً عفونت های ویروسی. و تلاش شود تا از گسترش عفونت جلوگیری شود.
- اگر در نواحی پرخطر به سر می برید، از مواد دفع **حشرات** و توری جهت جلوگیری از گزش حشره استفاده کنید.
- آموزش عوارض داروها و تداخل داروهای مصرفی به بیمار .

آنسفالیت مغزی

آنسفالیت التهاب بافت مغز است، اغلب اوقات توسط ویروس ایجاد می شود، گرچه ممکن است توسط باکتری، قارچ یا انگل نیز ایجاد شود

در آنسفالیت ویروسی، ویروس معمولاً از طریق جریان خون وارد سیستم اعصاب شده و در آنجا شروع به تکثیر می کند. سپس در محل تکثیر، التهاب بافتی ایجاد می شود، که نتیجه آن آسیب نورون ها و از بین رفتن غلاف رشته های عصبی (میلین)، خونریزی، ادم و از بین رفتن بافت مغز بوده و حفره کوچکی در بافت مغز ایجاد می شود.

پیش آگهی

شناسایی عامل میکروبی ایجاد کننده برای درمان بسیار مهم است. هرچه علائم زودتر تشخیص داده شود و بیمار زودتر وارد سیستم درمانی شود، نتیجه بهتر است. بعضی از بیماران در اثر آسیب غیرقابل برگشت به بافت مغزی، دچار معلولیت دائمی می شوند. این بیماران به مراقبت بهداشتی بلند مدت نیاز دارند.

علل ایجاد کننده بیماری:

ویروس هایی که باعث این بیماری می شوند شامل ویروس آبله مرغان، اوریون، سرخک، سرخجه، ایدز و تب خال (هرپس)، بعضی از اشکال آنسفالیت توسط حشرات (از قبیل پشه یا شپش) به انسان منتقل می شوند و مسمومیت با سرب و محیط زندگی شلوغ یا غیر بهداشتی.

آنسفالیت مغزی با چه علائمی همراهند؟

علائم نوع خوش خیم و خفیف (که مشابه مننژیت است و چند روز طول می کشد و فرایند بهبود کامل و سریع است) شامل تب در اثر عفونت-ضعف-سردرد ناشی از افزایش فشار مغز-سرگیجه-بی تفاوتی-بی حالی-سفتی گردن-عدم تعادل-لرزش-اختلال در گفتار-ضعیت ذهنی مختل-عدم آگاهی از زمان و مکان علائم آنسفالیت ناگهانی با درگیری شدید سیستم عصبی مرکزی شامل تب بالا-خواب آلودگی و منگی-تشنج-عدم هوشیاری-کما (ممکن است به مرگ منتهی شود)-فلج چشمی-افزایش فشار مغزی

درصد بسیار کمی از بیماران دچار آسیب دائمی مغز می شوند که عملکرد ذهنی یا عضلانی بیمار را مختل کند.

تشخیص

انجام CT اسکن مغز یا MRI برای تشخیص التهاب مغز بررسی مایع مغزی نخاعی از طریق سوراخ کردن کمر و انجام آزمایش آب نخاع (LP) از نظر عفونت آزمایش خون برای تایید عفونت ویروسی یا باکتری در خون یکی از خطرناکترین و متداولترین عوامل آنسفالیت ویروسی بیماری تبخال است (HSV) این همان ویروسی است که زخم هایی کنار دهان ایجاد می کند اما زمانیکه در مغز ایجاد شود می تواند کشنده باشد. خوشبختانه این مورد از آنسفالیت بسیار نادر است.

این بیماری معمولاً در کودکان، سالخوردگان و افرادی که سیستم ایمنی ضعیفی دارند (مثل افراد مبتلا به ایدز یا سرطان) اتفاق می افتد.

درمان

بیمار باید بلا فاصله در بیمارستان بستری شده و به طور دقیق تحت درمان قرار گیرد.

مراقبت از بیمار مبتلا به آنسفالیت مشابه بیماری است که دچار مننژیت و فاقد هوشیاری است.

جداسازی بیمار ضروری نمی باشد مگر به دستور پزشک، اما شستن دقیق دست ها باید انجام گیرد.

آموزش دارویی

کورتیکواستروئیدها برای کاهش التهاب مانند دکزامتازون

استفاده از استامینوفن برای کاهش تب و سردرد داروهای ضد تشنج برای جلوگیری از تشنج فنی توئین و دپاکین

استفاده از آنتی بیوتیک برای کنترل عفونت مانند آسیکلویر و آملنتادین به ویژه نوعی که از طریق ویروس تبخال ایجاد می شود.

در آنسفالیت شدید درمان بیش از ۳-۴ هفته طول می کشد